Ч. 140 (13.685). Львів, четвер 31. травня 1934. Poukitowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Решта премій

для точних передплатників „Діла".

10. Фотоґрафічний апарат найновішої системи Kodak Six—20, закуплений у фірмі ІВАН БУЯК, — Львів, Коперника 4.

11. Чотири анґлійські сорочки славної марки Van Heusen, — або інший товар вартости зол. 120·—, до довільного вибору у фірмі ҐАБРІЕЛЬ ШТАРК, — Львів, пл. Марійська 11.

12. Мосяжні меблі вартости зол. 100·—, до довільного вибору у фірмі ІВАН ВОЗАЧИНСЬКИЙ. — Львів, площа Бернардинська 15.

13. Матеріял на вбрання вартости зол. 50, до довільного вибору у фірмі: ІВАН ВАЛЛЯХ І СИН, — Львів, Ринок 38.

14. Пятьдесятьзолотова облігація Преміової Будівельної Позички ч. 748.568, закуплена у банковому домі О. ГРІС, Львів, Леґіонів 1.

На цьому закінчуємо спис премій. Про речинець льосування подамо в завтрішньому числі.

Свято Прапору Української Кооперації.

ЗЕМЛЯКИ!

Пів століття минуло, відколи національний провід нашої Области звернувся до народу з гаслами добровільних кооперативних обеднань,

щоби скріпити нашу господарську думку,

щоби всенароднім, але повсякденним і зорґанізованим зусиллям послідовно розбудовувати РІДНЕ СУСПІЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО.

щоби для загального народнього добра знову повернути нам давно затрачені але необхідні площини праці,

щоби на кріпких основах спільно і твердо добутого суспільного гаразду рівночасно поширювати й поглиблювати через рідну кооперацію також громадське МОРАЛЬНЕ ДОБРО та КРАСУ ЖИТТЯ в цілім народі.

Нині вже згуртувала оця суспільна праця сотні тисяч свідомих земляків у 3.500 всіляких кооперативах, нині вже маємо кільканадцятьміліонове неподільне рідне суспільне майно, свою поважну кооперативну торговлю, капіталом, який повірили нам ощадники, розбудовуємо рідний готівковий кредит, сотня великих молочарень і друга сотня інших суспільних виробничих підприємств кладуть основи під рідний промисл, суспільна агрономія і сімсот кооперативних машинових стацій працюють на збільшення та поліпшення наших хліборобських продуктів, ми вже самі вивозимо чимало з цих продуктів на світові ринки збуту.

Тільки сильна воля, тільки скріплені і засіди живі моральні сили Нації могли цього доконати.

Одначе це тільки початок. Перша протоптана стежка. Широкий і далекий шлях щойно перед нами...

* * *

Серед оцеї довгої і невгаваючої народньої праці українська кооперація постановила цього року видвигнути перед собою символічний знак своєї живої творчої ідеї.

ПРАПОР ЗІ ЗНАКОМ РЕВІЗІЙНОГО СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ як свого найвищого ідейно-організаційного обеднання.

Урочисте посвячення прапору Е к с ц. М и т р о п о л и т о м К и р А н д р е є м та

КООПЕРАТИВНЕ СВЯТО

з цього приводу зачнеться у Львові в н е д і л ю 3. ч е р в н я ц. р. в г о д и н і 9. р а н о на великій площі Сокола-Батька.

Всі кооперативні та культурно-освітні централі приберуть цей прапор своїми лентами.

У цей наш радісний день зійдуться на сокільськім майдані тисячі друзів кооператорів з сіл та міст усіх ближчих округ та делеґації з кооперативних осередків у цілому краю.

Будемо радіти, коли це наше кооперативне свято, як і наша кооперативна праця, переміниться у всенародню українську зустріч для солідарного підкреслення віри в кооперативну перемогу невмирущих сил душі рідного народу.

ОДИН ЗА ВСІХ — ВСІ ЗА ОДНОГО!

В ОБЄДНАНИХ ТВОРЧИХ СИЛАХ ДОБРО І КРАСА.

Львів, 24. травня 1934 р.

РЕВІЗІЙНИЙ СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ.

Центральне Обєднання Української Кооперації.

До українських виборців у Львові!

Український Народній Виборчий Комітет у Львові звертається отсим із зазивом до всіх виборців-українців, які мають якінебудь достовірні факти й поміченя, що відносилися би до самого виборчого акту, а також до передвиборчого рекламаційного періоду, щоби зголошувалися в домівці Краєвої Народньої Канцелярії у Львові, вул. Підвалля ч. 7. III. пов., кожної днини від год. 10—1-ої предполуднем і від 5-ої до 7-ої пополудні. Пригадуємо також мужам довіря, що мають предложити писемне звідомлення з ходу голосування.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego Sąd okręgowy Wydział VI. I. karny we Lwowie, w składzie S. O. T. Będaszewskiego jako przewodniczący, S. O. D-ra. L. Dworzaka i S. O. D-ra A. Sokołowskiego jako głosujących w sprawie konfiskaty Nr. 130 czasopisma pt. „Dilo" z daty Lwów, dnia 20. maja 1934 do Sygn. VI. I. Pr 548/34, na posiedzeniu niejawnem w dniu 23. maja 1934 r. po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 18 maja 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Dilo" Nr. 130 z daty Lwów, dnia 20. maja 1934, zawierającego: 1) w artykule pt.: „Pered wyboramy u Lwowi" w całości wraz z tytułem. — 2). w artykule p. t.: Wybory u Lwowi rozpoczałysia" — w całości wraz z tytułem — znamiona występku z art. 127 i 170 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862. Dz. p. p Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 500 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu szerzenie nieprawdziwych wiadomości o sposobie przeprowadzania wyborów samorządowych we Lwowie, które mogą wywołać niepokój publiczny. Według § § 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: T. Będaszewski w. r. Protokulant Polański w. r. Za zgodność: Janowicz st. sekretarz

ЛЬВІВСЬКІ ВИБОРИ.

(Підсумки і рефлексії.)

ВИСЛІД ВИБОРІВ У ЛЬВОВІ.

Львівські польські часописи донесли, що українці у Львові не вибрали ні одного радного. Знову в одній з депеш ПАТ-а поміщено вісткy, що українці вибрали одного радного, а саме п. Стевчака з XVIII виборчої округи. Дивно воно, що досі преса не подала відомостей, скільки голосів у виборчих округах впало на поодинокі виборчі листи. Вона подала лише кількість голосів, яку одержали вибрані радні. Цікаве, що в усіх звідомленнях поминається кількість голосів, які впали на українські листи в поодиноких виборчих округах. На основі інформацій Українського Народнього Виборчого Комітету в 69 обводах голосування впало на українські листи 4.707 голосів. Бракує інформацій з 39 обводів. Ендеки по їх неповним обчисленням одержали около 7.516 голосів і вибрали 5 радних. Точні підсумки з львівських виборів можна буде зробити щойно тоді, коли Головна Виборча Комісія оголосить подрібні інформації про вислід виборів у Львові. Здається не улягає ніякому сумнівові, що українці у Львові зга. в львівській міській Раді не будуть мати взагалі своїх заступників. Навіть урядова статистика начисляє около 43 тисячі українців у Львові, отже поважне число, а мимо того вони не мають свого заступника.

Перейдім по черзі ті чинники, які у Львові вплинули в більше або менше рішаючий спосіб на вислід виборів.

1) Львів поділено на 20 виборчих округ 3—5 мандатових. При такій виборчій геометрії значно зменшилися виборчі шанси українського населення, розсіяного на цілому просторі міста.

2) Членами окружних і обводових виборчих комісій не іменовано ні одного українця.

3) У виборчих списках не поміщено багато українців-виборців, або поперекручуванс їх імена й прізвища.

4) Українцям-виборцям утруднено перегляд виборчих списків.

5) Українським виборцям утруднено внесення виборчих рекламацій, вимагано від реклямуючих своє право всіх можливих документів, а саме особистого „доводу", свідоцтва уродин і свідоцтва моральности. Хто не мав тих всіх документів, того рекламація була неуглядмена. Цікаве, що багато тих, що внесли рекламації всупереч постановам закону не одержали відповіді на внесені рекламації, а деяких рекламацій не принято з огляду на те, що реклямацію внесено в незрозумілій для комісії українській мові.

6) Около 30 українських мужів довіря відкинула Головна Виборча Комісія, а в тому дві обводові комісії не приняли українських мужів довіря мимо того, що вони були затверджені Головною Виборчою Комісією тому, що вони мали повновласти виставлені в українській мові. Трьох мужів довіря українських лист усунено в часі голосування. В частині виборчих комісій усунено мужів довіря від участи при обчислюванні голосів проти виразних постанов закону.

7) Дві виборчі українські листи уневажнено, а саме в XI і XIX окрузі. Слід зазначити, що XIX округа це одна з найпевніших українських округ.

8) При справджуванні підписів на виборчих листах влада робила ріжні трудноші й перепони, а урядовці, що переводили справджування дораджували багатьом громадянам-українцям відкликання підпису.

9) До голосування не допущено багато українців, які не мали при собі особистого „доводу". Інші урядові документи, як метрика уродин не вистарчали. Так само для ствердження тотожности голосуючого не вистарчало двох свідків. Знову багато виборців-українців не допущено до голосування, коли заходила несуттєва ріжниця між виборчим списком і особистим „доводом". Прим. коли в одній був вписаний Василь, а в другім Базилі і прізвища на „ский" і „скі", на „ич" і „іч". Замітне, що такі гострі формальности пристосовувано не до всіх голосуючих, а тільки до декотрих, бо рівночасно сотні українців навіть священиків не допущено до голосування, бо за них вже скорше хтось віддав голос.

10) Українську виборчу відозву влада сконфіскувала і не можна було довідатися, які місця сконфісковано. Дивним дивом постанову про конфіскату доручено щойно дня 29. ц. м., себто в два дні по виборах.

Це все вплинуло без сумніву в рішаючий спосіб на вислід виборів і на скількість голосів, які впали на українську листу.

СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ.

На загал українське населення Львова виявило значне зацікавлення виборами і не зражуючися ніякими перепонами сповнило свій обовязок. Український Виборчий Комітет спершу не сподівався, що вдасться йому внести українські виборчі листи аж у 19-ти виборчих округах і що ті листи підпише аж 5.450 українських виборців. Незалежні від волі українського населення обставини вплинули на вислід виборів. І тому цей вислід не є для нас ніяким показчиком сили українського населення у Львові, бо моральну силу виказали українські виборці дуже велику. Зокрема українські виборці не сміють зневохочуватися вислідом львівських виборів, лише досвід цих виборів повинен стати новою принукою і заохотою до організаційної праці у всіх ділянках життя. Не оглядаючися на перепони ми у Львові ростемо і будемо рости!

Володимир Целевич.

—o—

„Новий Сіон".

Справа жидівської республики на Далекому Сході.

Акцію большевиків щодо кольонізації південної України і Криму жидівським населенням світ (особливо жидівський) сприймав поважно і уряд СССР „заробив" на цій справі не один міліон тоді ще повноцінних долярів. Проте акція ця скінчилася цілковитим крахом. Чому? Бо факт аграрного перенаселення цілої України (за виключенням хіба Каспійського побережжа) є остільки очевидний, і спротив місцевого українського населення, все голодного на землю, був стільки природний та оправданий — що большевики змушені були припинити цей нерподуманий експеримент.

Але обставини так склалися, що большевикам конче треба було творити якийсь свій „червоний" Сіон. Зпочатку цю справу форсували жидівські комуністи з мотивів внутрінаціональної боротьби з патріотами-сіоністами, а пізніше, коли вже цілковитий крах большевизму як системи стає таємницею пішинелі, а справа упадку совітської влади є лише проблемою часу — політичну важливість організації жидівства зрозуміли і комуністи не жиди. Річ у тому, що за свою емансипацію жиди можуть дуже і дуже багато доплатити — коли вони звяжуть свою долю з долею безсумнівного банкрота-большевиків. Це зрозуміли не одиниці, а десятки й сотні кращих представників жидівського народу в СССР, і повстала небезпека,

---

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 31. ТРАВНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК. 2)

До ґенези й розуміння Франкової поеми „Похорон".

Другий текст „Б" виглядає так:

ПОХОРОН.

I.

„У великій салі, залитій електричним світлом, що відбивалося в великих зеркалах по стінах, стояв гамір, неначе в улию в часі роєня. Здовж цілої салі тягнувся довжезний стіл уставлений в формі підкови, застелений богатими скатертями, умаєний живими квітами і пишними макартівськими букетами і заставлений стравами. При столі бенкетувало вельми численне товариство — триста осіб. Се була сама еліта, сама сметанка, сама єрархія суспільна. Колй б стеля була завалилася і придавила всіх бенкетуючих, то триста найзнаменитших родин в краю було б осиротіло, триста найвисших урядових і гонорових посад було б опорожнених, порвалось би чимало ниток у високій політиці і по дворах бодай трьох европейських монархів відчуто би страту. Маєток отсих трьох сот осіб, разом узявши, дійде певно до пів міліарда, а впливи їх — семейні і політичні обхапують добру частину Европи.

І я сиджу між ними! Я, плебей і пролетарій, я чоловік без роду, без високого становища, без широких протекцій. І не тілько сиджу між ними, — а весь отсей збір для мене зібрався, весь отсей пишний бенкет для мене справляеть ся, всі оті сильні і могучі сего світа, оті, горді, спокійні, величні в своїй рівнодушности — я знаю се — ще не перестали тремтіти і в глубині души своеі чують, що їх пановане висіло на волоску і не будь мене, не будь моеі помочи, мого плебейського впливу і моеї енергії, хто знае, що було би з ними сьогодні! Вони говорять між собою так спокійно про всякі банальні річи, так старанно вистерігають ся говорити про те, що ще недавно заповнювало всю їх душу, дають собі вид, немовби не тілько смертельна трівога, але яке небудь живійше зворушене не було зовсім доступне їх души. — та я знаю, що під сею блискучою ледовою шкаралущею криеть ся зовсім щось не таке величне і не таке блискуче! Я читаю в їх очах, зазираю...

— — — — — — —

Тоетій текст:

В.

ПОХОРОН.

I.

То був великий бенкет.

Величезна саля залита світлом двацяти електричних лямп. Величезний стіл в формі букви ш, за котрим засіло 500 участників. Цілий легіон угальонованих лакеїв, прислуги в чорних фраках і білих рукавичках, що розносила їду, забирала порожні тарілки, двигала тацн з поналиваними склянками і чарками. Хоча ніхто не говорив голосно й служба шмигала тихо і плавно мов тіни, в салі стояв шум, мов глухий рев гірського озера перед бурею, коли тілько від часу до часу могучий вітер схопить ся споміж скал і вдарить крильми по воді, а вода сама від того удару довго ще хвилює і пінить ся і бєть ся о скали і глухо реве.

Ось роздано остатню страву. Підчас їди загриміла музика в сусідній комнаті, та еі акорди мусіли бороти ся не тілько с тапетованими стінами салі, але також с тим невгаваючим, елементарним шумом, який справляло тих 500 живих людей, що дихали, порушували ся, дзоркали ножами та вилками, перекидали ся поодинокими словами, шептами, стишеними вибухами сміху в тій салі. І борючи ся с тим шумом, акорди, бачилось, улягали йому; він брав їх під ноги, придавлював їх і вони якось жалібно гуділи мов зпід землі, немов їх живих покладено в могилу, а вони все ще рвуть ся з незакритого гробу. Бодай на мене ся музика робила таке враженє, дратувала мої нерви, будила в души якийсь несмак, якесь лихе прочуте.

Та ось вечеря скінчила ся, служба тихо, наскілько се було можливе, позабирала зі стола полумиски, ножі, вилки, сільниці і всю посуду, лишаючи тілько величезні стоси фруктів у срібних вазах, розставлених довжезним рядом посеред стола, розносячи малі хрусталеві тарілочки, золоті та срібні ножики для тереблення яблок, а натомісць заставляючи весь стіл густими батеріями чарок і двигаючи до салі коші з винами, від котрих віяло ледовим холодом. Князь Адам, голова бенкету, що засідав при столі на гоноровім, підвисшенім місці, і одним позирком, без слів, без рухів виконував команду над цілим отим легіоном добре витресуваної служби, потребував і тепер тілько моргнути, а за кілька мінут відкорковано дві сотні бутельок, наповнено пять сот чарок. Елементарний шум у салі троха притих, десятки очей почали звертати ся в той бік, де сидів князь.

Та ось князь, не рушаючи ся з місця і нічим не зраджуючи хоч би найменшого внутрішнього зворушеня, простягнув праву руку і потиснув невеличкий золотий дзвінок, що стояв перед ним на знак его предсідательської власти в сьому бенкеті. Ціла хвиля острих, проникливих тонів мов нагла артерийська криниця витрисла з сеі невеличкої блискуче-золотої півкулі. Тілько тепер замовкла музика в сусідній комнаті і утих шум в салі. Служба німо, мов довгий ряд каріятід, поставала здовж стіни або пощезала геть із салі; чути було, як під стелею трепали ся вентілі в відпливі горячого, спертого повітря. Всіх очи звернулися на князя, та зрештою ніхто не рушив ся з місця. Всі знали, що починають ся тоасти; їх порядок був наперед уложений; сей та той був може цікавий на промову одного або другого бесідника, та всі вони були занадто арістократи, занадто добре виховані, щоби мали чим небудь зраджувати свою цікавість. (Далі буде.)

що жидівство може стати небезпечним ворогом совітського режіму.

Щоби це не сталося, поруч з арештами й персекуціями над жидівськими патріотами, прийшла нова „планетарна“ ідея — створення жидівської республики на Далекому Сході в Біро-Біджані. Що й на цей раз вибрана була країна в Зеленому Клині, населеному українцями, дивуватись не доводиться, бо українці ідеальні хлібороби і вибирають найпридатніші до того землі. Що тут українці не зустріли ворожо жидівських поселенців — також цілком зрозуміле, бо і ворожість до них на Україні не випливала з якогось антисемітизму, лише з недостачі землі і для самих українців; коли в Біро-Біджані землі було багато...

Проте і цей експеримент не повівся. Може мають рацію жидівські патріоти, які кажуть, що тільки Палестина, свята земля, має міць і силу викликати потрібний ентузіязм для будування батьківщини; може це має глибші соціяльно-економічні причини; а може найбільше тут завинила большевицька безпляновість і „головотяпство“—у всякому разі на сьогодні із сотні тисяч там лишилося лише кілька тисяч родин. А притім — як повідомляє жидівська преса — Біро-Біджан виказує найбільший відсоток реемірграції взагалі, перевищуючи навіть щодо цього уславлену Арґентину. Без правдивого обурення на адресу большевицьких експериментаторів не можна читати в жидівській газеті про „факт, який ще ніде на світі не заплямив кольонізаційне жидівське діло: поважний відсоток жидівських родин був примушений жити (в Біро-Біджані) з проституції“... („Жидівські Інформ.“ Прага).

Отже ясно — з Біро-Біджану вже майже всі жидівські кольоністи повтікали. Якеж здивування викликав декрет про утворення в Біро-Біджані жидівської республики, яка як повноправний член входитиме до Союзу Совітських Соціялістичних республик?! Більше того, ця „республика“ користуватиметься куди більшими правами ніж Україна чи інші „союзні“ республики, бо матиме своє власне військо (під командою ґенерала черв. армії Раппапорта), свої поштові і грошеві знаки!

В чому річ? Основною причиною ми вважаємо факт, що більшовики, бачучи безвиглядність свого становища хотять прихилити і остаточно закріпити до себе симпатії жидів (не в СССР, бо там вони її вже стратили — поминувши ті, на жаль чисельні, жидівські кола, заанґажовані в партії і в совітському бюрократичному апараті). З другого боку, безперечно, має рацію цитований вже орґан, який каже, що тут ходить про стару царську методу — себто козацьку кольонізацію в жидівськім варіянті“. Справді — Біро-Біджан находиться на кордонах Манджурії! Отже — хочуть створити буферну державку, якаб користувалася увагою й симпатіями світової преси, а „своїх“ жидів використати як гарматне мясо модерних „козаків“, що перші мають полягти в обороні — нового „Сіону“.

Міг би цей плян бути й хитрим, якби не був занадто примітивним.

П. Котович.

Два лети понад океан.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Французькі летуни Коде і Россі перелетіли щасливо атлянтійський океан і осіли на летовищі Фльойд Беннет біля Ню Йорку з приводу дефекту мотору. Лет з Парижа до Ню Йорку тривав 38 год. і 28 мін. Юрба улаштила летунам велику овацію.

СЕН ЛЮІ, ПАТ. Французький летун Мермоз перелетів на літаку „Веселка“ з чотирьома пасажирами Атлянтійський Океан і осів у Бразилії в Наталю.

Наступ на столицю Емену.

ЛЬОНДОН, 29. 5. ПАТ. Війська Ібн Сауда наступають під проводом трьох князів Фейсаля, Сауда і Шовейра на столицю Емену Санаа, яку боронить ціла армія Емену.

Вікгем Стід про непевну ситуацію Европи.

У травневому числі англійського журналу „Контемпорері Ревю“ дає відомий публіцист Вікгем Стід дуже цікавий погляд на сучасну політичну ситуацію Середньої Европи.

Стід ставить таке основне питання: куди змагає Середня Европа? І зараз таки стверджує, що нині відповісти на це питання безпосередньо і ясно — це річ неможлива. Коли перед світовою війною можна було доволі легко передбачити, що при тих чи інших обставинах може статися (нпр.: коли Австро-Угорщина не змінить своєї короткозорої політики супроти своїх власних народів і супроти сербів) — то тепер ціла ситуація в Середній Европі зовсім замотана. Крім цього відграють тут ролю також такі чинники, які ще досі не зовсім виявили свою барву. (Зі статті видно, що Стід має на думці головно Гітлера і Мусолінія).

Фактом є, що нинішня ситуація в Середній Европі неясна і неспокійна. Такий стан триває тут від заключення т. зв. пакту чотирьох. Бажанням Мусолінія було поділити Середню Европу на дві сфери інтересів: на італійську і на німецьку. Та вже дуже скоро Мусоліні переконався, що західні югославяни радше прихилились би на сторону німецької сфери, ніж італійської і тому він залишив сепаратистичну пропаґанду між хорватами та старався відвернути увагу Німеччини при допомозі пакту чотирьох у сторону питання польського коридору.

Ясно, що пакт чотирьох мав бути засобом до ревізії, тому проти нього так рішуче виступила Мала Антанта і Польща. Нині пакт чотирьох вже нібито погребаний. На його місце прийшов цілий ряд договорів про ненапад між СССР та його сусідами, орґанізаційний протокол Малої Антанти, десятилітній польсько-німецький договір і три т. зв. римські протоколи між Австрією, Угорщиною та Італією. Та яку конкретну вартість можуть мати всі договори при такій чи іншій ситуації — цього нині ніхто не знає. Про кожний з них можна тепер сказати покищо лише стільки, більше-менше певного:

Совітські договори про ненапад є з одного боку забезпеченням перед Німеччиною і з другого боку перед Японією. Орґанізаційний пакт Малої Антанти має бути показчиком ,що Чехословаччина, Югославія та Румунія не хочуть бути забавкою ніякої великої держави, бо всі вони разом самі творять великодержаву. Щож торкається польсько-німецького договору, то його інакше розуміють в Берліні, інакше у Варшаві. Кажуть, що Гітлер хотів заспокоїти Польщу, щоби мати вільну руку в Австрії, а Польща приняла польсько-німецький пакт, щоби показати, як помилялися — мовляв — ті, які вважали справу коридору непереможною перешкодою у збереженні европейського миру. Політичні кола сучасної Німеччини нібито дивляться на цей пакт, як на час „передишки“, поки Німеччина не буде здатна до удару і то „не тільки у бік Варшави“. Та Гітлер здається перерахувався. Польсько-німецький пакт не багато йому поміг в австрійській політиці, а може й пошкодить. За самостійністю Австрії станули всі твердим муром і римські протоколи це здається неначе реакція на гітлерівську небезпеку для Австрії. Яка дійсна ціль цих протоколів, покаже щойно практика. Дехто розуміє їх як спробу втягнути Австрію і Угорщину під тривкий протекторат Італії. Та колиб у цих протоколах дійсно про це йшло, то проти такого тривкого протекторату, на думку Стіда, виступилаб скоро рішуче не лише Німеччина, але і самаж таки Австрія.

І так ситуація у Середущій Европі лишається далі дуже неясна, а певним на думку Стіда є лиш одне: пора політики двох стільців минула. „Або беззастережна політика миру, або йдемо знову до війни“.

Здається, що й Стід не має ніякого сумніву, що про „беззастережну політику миру“ у нинішньому світі годі говорити і тому з дилеми, яку він ставить, вибір не важкий.

Як вибирали Масарика.

Прага, травень 1934.

Дня 24. ц. м. відбувся в Празі вибір президента Чехословацької Республики. Цього разу цей вибір відбувся особливо святочно і врочисто. Сама процедура вибору пройшла не так, як це бувало досі в салі засідань парляменту, а у великій т. зв. Володиславовій салі на празькому граді, отже в престольній салі, де колись відбувалися коронації чеських королів. При виборі крім послів і сенаторів присутні були ще на салі: цілий празький дипльоматичний корпус, багато чехословацьких та заграничних кореспондентів та гурт найвизначніших осіб з політичних, громадських та наукових кругів Чехословаччини.

При виборі були два кандидати: проф. д-р Т. Ґ. Масарик і демонстративний кандидат комуністів Ґотвальд. Очевидно, що Т. Ґ. Масарик був вибраний вже при першому голосуванні. З 420 голосуючих дістав Масарик 327 голосів, 38 голосів одержав Ґотвальд, а 53 голосуючих віддало порожні картки голосування. За Масариком голосували всі посли і сенатори т. зв. коаліційних партій та деякі клюби і поодинокі посли та сенатори зпоза коаліції. За Масариком цим разом голосували теж посли і сенатори майже всіх німецьких і мадярських клюбів.

Зараз після виборів зявився у Володиславовій салі нововибраний президент і тут зложив законом приписану присягу. Після цього відбулася святочна поїздка президента Масарика вулицями Праги на могилу Невідомого Вояка, де нововибраний президент положив вінок. Ціла ця поїздка пройшла серед великих овацій сотень тисячів народу, що прийшов поклонитися своєму великому провідникові.

Як довго живе Масарик вибір президента Чехословацької Республики є лиш формальним виконанням того, що наказує закон. (В ЧСР вибирають президента на сім літ). Бо хтож інший за життя Масарика може бути головою чехословацької держави, як не її дійсний творець, хто інший, як не Тома Масарик!

Масарикові нині 84 років, але не вважаючи на той високий вік і всю невсипущу працю його довгого життя, він це нині один із найактивніших державних мужів Европи. Масарик ще й нині не тільки виконує почесну функцію першого горожанина держави, але бере найінтенсивнішу участь у розгляді всіх великих проблем сучасности, а разом з цим сповняє теж місію провідника й учителя свого народу. І цілий нарід це признає і тому як довго Масарик буде жити, чехословацький нарід ніколи не зрезиґнує з розумного проводу „свого татічка“. Для чехословацького народу Масарик це символ відновлення його державности, це запорука щасливої майбутности.

Новий вибір Масарика президентом Чехословацької Республики витає нині виявами правдивого вдоволення не лише чехословацький нарід, але і цілий культурний світ, бож Масарик це індивідуальність світового масштабу.

М—н.

Летунська армія замість піхотинців.

ПАРИЖ, ПАТ. „Парі Соар“ друкує ревеляційні вістки про летунські зброєння Німеччини. Державу поділено на 15 летунських округ, які творять філії „Люфтспортфербанду“. Східні Пруси з Данціґом творять таку одну округу. Міністерство летунства, утворене декретом президента Гінденбурґа в січні 1933 р., складається з шістьох департаментів а саме: 1) летунська комунікація і правні питання, 2) технічний відділ, 3) економічні справи, 4) летунський спорт і вишкіл, 5) летунська охорона і 6) озброєння. Шефові протилетунської оборони держави підлягають урядовці пятого департаменту. Він переводить досвіди з вибуховими матеріялами і газами. Давніше оборонні мури окружали міста. Нині кожна хата у Німеччині є твердинею, бо має опнетреваний дах і бетонові пивниці. Такі будинки знаменито озброєні перед летунськими нападами. Всі торговельні літаки збудовані так, що в кожній хвилині можуть кидати бомби. „Парі Соар“ вичисляє низку фабрик, де будують літаки і мотори до літаків. Заклади Юнкерса будують літаки до стратосферного лету. У летунськім порті Шляйсгам перебуває постійно 100 літаків, 80 мисливих а 20 важких. Кожний мисливий літак озброєний двома скорострілами. Старшини-летуни мешкають поза Шляйсгамом і доїзджають щодня на вправи. До летунського порту замкнені всі дороги. Мін. Ґерінґ творить повітряну фльоту, яка заступить піхоту.

ПАРИЖ, 29. 5. ПАТ. Мін. Нойрат заявив кореспондентові „Парі Соар“, що Німеччина буде домагатися розброїйної конвенції, бо в противному випадку поважно мусить призадуматися над своєю безпекою. Німеччина не має ворожих замірів. Доказом приязні взаємини з Польщею.

Ельзасу і Льотрінґен Німеччина приклася, а в справі басейну Саари піде на компроміс. Тільки уряд Гітлера може вдержати мир між Німеччиною і іншими державами. Німеччина може зорганізувати свою армію щойно за кілька років. До того часу Німеччина мусить осягнути порозуміння з Европою.

—o—

Важливі політичні наради в Женеві.

ЖЕНЕВА, 29. V. ПАТ. Президія розброєної конференції під проводом Гендерсона зійшлася вчора на нараду. Гендерсон з'ясував хід подій за останні тижні й заявив, що ситуація розброєної конференції дуже незавидна. Завданням президії розяснити головній комісії критичне положення і доложити всіх зусиль, щоби учасники підписали розбройну конвенцію.

На засідання розбройної конференції приїхало до Женеви багато міністрів закордонних справ з численними делеґаціями. До Женеви прибули мін. Саймон, Норман Девіс від Злучених Держав, мін. Бек, мін. Барту з міністром Пітрі і шефом ґенерального штабу Ґамеліном, італійський делеґат барон Альойзі, мін. Гіманс, мін. Бенеш, Тітулеску, Тевфік Руждi Бей, Максімос і т. д. Мін. Саймон відбув нараду з Гендерсоном, мін. Барту і Нормалом Девісом. Девіс виголосить на сходинах головної комісії заяву про становище уряду Злучених Держав в справі контролі зброєнь і предложить конкретні пропозиції.

Перед страйком 300 тисяч робітників.

НЮ ЙОРК, 29. 5. ПАТ. Провідники робітників ткацького промислу загрозили страйком 300 тисяч ткачів 4. червня ц. р., коли би проєкт ґен. Джонсона про обмежене число годин праці на 12 тижнів увійшов у життя.

—o—

По широкому світі.

— Ескадра 10 шведських гідроплянів прилетіла з Пуцка до Варшави.

— Рузвельт заборонив вивозити зброю до Болівії та Параґваю.

— Французького залізничника Реймана, засудженого у Кельні на 4 тижні арешту за образу німецького уряду, випустили на волю і він виїхав в Німеччини.

— У Манджу-Го висадили хунхузи поїзд з військом біля Мулін. 35 японських жовнірів згинуло, а багато важко ранених.

— У Латвії припинив уряд у Динабурґу польську політичну орґанізацію „Зєдночене Народове" та її орґан „Наш Ґлос".

— Стан здоровля адмірала Того вважають безнадійним.

— Фільософічний виділ ковенського університету відкинув усіми голосами проти одного Вальдемарасове подання в справі іменування його професором історії.

Прилюдна безпека у Львові.

Побиття громадянина на рухливій вулиці.

В дні 27. травня ц. р. (неділя) ішов коло год. 7-ої вечором відомий громадянин д-р Ігор Федів з дружиною вулицею Зибликевича. Українська мова, якою вони говорили, не подобалася, видно, кільком молодцям у корпорантських шапках, які заступили д-рові Федевові дорогу і без найменшої причини побили його важко палицями. Запитуємо: Чи можна нашим громадянам безпечно ходити по людних вулицях Львова та чи ті, що по українськи на вулиці говорять, мають брати зі собою окрему охорону перед шовіністичними молодцями? Такі факти є мабуть безпосереднім випливом тої розгнузданої протиукраїнської кампанії, яку дозволили собі повести всі лісти і групи, які, пускаючи всю публику проти „русінуф" і цькуючи на все, що українське, добули мандати і — причучилися до атмосфери, якої небувалий вплив є отсе нотуємо.

—o—

У справі подій на Янівському і Личаківському цвинтарі.

Прохаємо всіх очевидців подій на обох цвинтарях у дні 28. травня ц. р. зголоситися у Краєвій Народній Канцелярії у Львові, вул. Підвалля ч. 7. III. пов. кожної днини від год. 10-ої до 1-ої передполуднем і від год. 5-ої до 7-ої після обіду.

ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАРІЯТ УНДО.

Після подій у Гнилицях і Новому Селі.

В справі подій з нагоди канонічної візитації Преосв. д-ра Івана Бучка в збаражському повіті в Гнилицях Великих дня 23. травня і в Новому Селі дня 24. травня ц. р. у відповіді на телеграму Митрополита Шептицького до міністра внутр. справ Перацького приїхала до Гнилиць Великих у неділю 27. травня ц. р. комісія з Варшави, зложена з двох полковників та одного вищого урядовця міністерства внутр. справ. Комісія та інформаційно переслухала — і то дуже коротко — без списування протоколу з місцевих громадян тільки місцевого пароха о. Максима Хому і по короткому побуті виїхала ще того самого дня. В Новому Селі згадана комісія зовсім не була і тули навіть не поступала, хоч через цю громаду переїзджала автами.

В суботу 26. травня ц. р. приїхав до Гнилиць Великих капітан військової жандармерії, оглянув тамошній терен біля церкви, переслухав коротенько о. Хому і відїхав, не розслідуючи дальше справи та не поступаючи теж до Нового Села.

З доручення Президії Української Парляментарної Репрезентації і Проводу Українського Нац. Демократичного Обєднання виїхав на терен подій посол д-р Степан Баран з Тернополя і був у Новому Селі в неділю 27. травня та в Гнилицях Великих у понеділок 28. травня ц. р. Разом з пос. д-ром Бараном поїхав і пос. д-р Ладика. Оба посли стрінулися на місці з інтересованими людьми та поробили відповідні протоколи і записки. На основі цих протоколів та записок, документів і власного спостереження пос. д-р Баран виготовив обширний звіт на письмі для вжитку Української Парл. Репрезентації.

Заповідженої ординаріятської комісії зі Львова до вечора в понеділок 28. травня на місці подій ще не було — як догадуються — з причини Зелених Свят. Її приїзду сподіються у вівторок, а найпізніше в середу 30. травня ц. р.

Повітове старосто в Збаражі і воєвідський уряд у Тернополі не перевели досі ніяких дохоаджень від себе в справі недавніх подій у Гнилицях Великих і в Новому Селі.

Хліборобський вишкіл молоді „Сільського Господаря".

Інавгурація свят „Сільського Господаря" в цьому році.

В дні 16. травня ц. р. запросив „Сільський Господар" представників наших центральних установ та нашої преси на інавгурацію свят „Сільського Господаря", які починаються в тому дні у краю та які улаштовують у нас в часі місяця травня. Традицію, що день 16. травня святкують у нас по селах („Свято Свободи"), використав „Сільський Господар" на те, щоби в цьому дні святкувати свято наших хліборобів — Свято „Сільського Господаря". Інавгурація свят „Сільського Господаря" у краю відбувається у Львові — по традиції — рефератом перед представниками преси і центральних установ на тему праці „Сіл. Господаря". В конференції взяли участь представники 14 часописів та делеґати 13 установ.

Святочні сходини відкрив заст. голови „Сіл. Господаря **інж. Юліян Павликовський** та вказавши на вагу і значіння Свят „Сільського Господаря", які починаються в цьому дні у краю, обговорив значіння скасування панщини і мету праці нашої господарської організації, яка змагає при допомозі **власних сил** до повного господарського унезалежнення нашого села.

З черги **інж. д-р Евген Храплнвий** виголосив реферат про одну з найцікавіших ділянок праці „Сільського Господаря", а саме **про хліборобський вишкіл молоді.** Основні гадки реферату такі:

Брак господарських шкіл не дозволяє вишколювати молодь на добрих господарів; тому гуртки молоді при кружках „Сільського Господаря" мають за завдання через теоретичну підготовку і практичну роботу заступити частинно (вповні неможливо!) хліборобські школи (нижчі) та вишколити молодь на добрих господарів.

Добрий господар мусить уміти працювати в організації, тому хліб. вишкіл молоді заправляє молодь також до громадянської праці, до праці в гурті, виховує її на громадян, добрих і здисциплінованих членів нації.

Основною клітиною хліб. вишколу молоді є гурток молоді і при кружку „Сільського Господаря" на селі; його учасниками (членами) можуть бути тільки діти членів кружка „Сільського Господаря" у віці від 12 до 18 літ; учасники гуртка молоді мусять мати письменний дозвіл родичів або опікунів на участь і працю в гуртку молоді. Гурток молоді вибирає власну управу, яка ним керує. Для практичних праць ділиться гурток на ґрупи, які роблять окремі роботи. Провід ґрупи є в руках передовика (передовички), що перейшов окремий курс для своєї фахової роботи. Вся праця гуртка молоді стоїть під наглядом опікуна (опікунки), що його призначує Рада кружка „Сіл. Господаря" зпоміж своїх членів, отже старших громадян. Гуртки молоді є у нас майже всюди рівнозначні з ґрупами, бо гурток переробляє по змозі одно практичне завдання. Практичну господарську роботу робить гурток молоді у формі змагань (конкурсів), а їх закінченням є іспит, виставка осягів і нагороди (премії) за найкращі висліди праці (не найкращі щодо скількости чи якости вислідів, яких змагуни не досягнули влас-ним трудом). Є також гуртки молоді, які ведуть практичну роботу без змагань, але їх мало. Праця в гуртку молоді ведеться безперервно весь рік, а змагуни щоденно мусять її доглядати і є звязані зі своєю орґанізацією безпосередньо й тісно. Тому вони є направду дійсними членами своєї молодечої орґанізації. Звичайно творимо в гуртку молоді 1) гурток хлопців і 2) гурток дівчат, одначе в деяких районах є і мішані гуртки. Для підготовки передовиків відбуваються окремі фахові курси в повітах чи районах, а для підготовки змагунів також курси в селі.

Гуртки молоді при кружках „Сіл. Господаря" з повіту є зорґанізовані у **філіяльну секцію сільської молоді** при Філії „Сільського Господаря". Її склад: 1) делеґати гуртків молоді зі сіл, 2) управа Філії „Сіл. Господаря", 3) делеґати повітових установ, що працюють у ділянці виховання молоді. Завдання: нормування і ведення праці в повіті.

Головна Секція Хліборобської Молоді при Головнім Т-ві „Сільський Господар" у складі 1) делеґати Гол. Т-ва, 2) делеґати філіяльних секцій молоді, 3) делеґати краєвих установ, що працюють у ділянці виховання молоді. Завдання: нормування і ведення праці в цілому краю, статистика.

Праця розпочалася в цій ділянці в попередньому (1933) році, а в цьому переведено вже початкові підготовчі курси (передовиків) та зорґанізовано нові гуртки молоді, які вже працюють, переробляючи весняні роботи. Стан гуртків молоді в попередньому році і тепер такий:

	Повітів	Сіл	Гуртків молоді	Змагунів усіх	У тому хлопців	У тому дівчат
1933	9	45	59	528	306	222
1934	23	178	367	3.540	2.125	1.415

З цього видно, що ця ділянка праці „Сільського Господаря" розвивається дуже добре, а з верхом 3 і пів тисячі хлопців та дівчат у віці від 12 до 18 літ учаться практично хліборобського знання і набирають громадянського виховання. В краю опікуються цією працею і її ведуть 22 інжинири-агрономи, що працюють при тих Філіях „Сіл. Господаря", які цей вишкіл завели.

Ця ділянка праці для нас важна ще й тому, бо тут виказав „Сільський Господар", що нашу сільську молодь можна охопити в орґанізаційні рямці, якщо тільки повести над цією молодцю солідну й витревалу працю у такому напрямку, який підходить до наших умовин і наших селянських душ. Вкінці референт вказав на подібну працю у поляків та на те, яку воли-

ку вагу до цієї справи (разом з фондами) там прикладають.

По рефераті, який викликав чимале зацікавлення, відбулася дискусія, в якій забирали слово: інсп. В. Кузьмович, голова „Просвіти" проф. І. Брик, дир. Денис Корецець, д-р І. К. Гладилович, дир. П. Ковальський і інші. На запити подавав пояснення референт.

По закінченні дискусії зясував предсідник конференції інж. Ю. Павликовський ще раз висліди праці „Сільського Господаря" та вказав, яке важне місце займає ця праця у цілости робіт цього нашого господарського товариства. Після цього закрив конференцію, подякувавши всім приявним за участь.

Запоморочений Еріо про Совіти.

Париський кореспондент „Журналь де Женев" який є одночасно співробітником для справ міжнародньої політики великого париського щоденника „Журналь де Деба", умістив у названій женевській ґазеті велику передову статтю під наголовком „Прихильник Совітів", присвячену цілком книжці Еріота про СССР. Ця книжка, що зветься чомусь „Схід", містить від початку до кінця найбільш грубу пропаганду на користь московського уряду. Як поставилися до цієї книжки французькі кола, не затроєні страхом перед Німеччиною чи прихильністю до Москви, це можна зміркувати з таких уваг автора:

Опостереження Еріота позбавлені цілком духа критики. Він записує все, що йому оповідають, не роблячи найменшого зусилля оглянути щось особисто чи поставитися до чогось критично. Його звіт, це безупинний крик подиву. Кожна розважна людина мусить поставитися з недовірям до вибриків такої безкритичної хвальби. Еріо сам зазначує, що перекладчик призначений владою завжди посередничав між ним та людьми, яких він розпитував, в околицях, до яких його провадили з добрим розмислом (бо все було приготоване згори). І він не спитав себе ніколи, чи не була це комедія ціла його подорож, старанно орґанізована здовж і впоперек країни, де лише більшовик має право висловлюватися. Хоч він і переїздив краєм, що сусідує з Кримом, але не подумав про імператорицю Катерину та про її подорож, яку уладив їй Патьомкін загально відомим способом. Він збирає без усмішки найбільші брехні. От наприклад на Україні. Професор Лев Величко, пише він, у Харкові зясовує нам, як революція орґанізує національну освіту. Кожний нарід, на думку Леніна має право розпоряджатися сам собою, і коли схоче — покинути Союз. Ідея держави повинна основуватися не на засаді панування, а на засаді співробітництва. І автор приймає без найменшої резерви ці гарні твердження. Він ніколи не питає себе, чи не жахлива тиранія є підставою системи, яку він так безмежно подивляє та не шукає шахрайства в тім, що йому оповідають. Треба спитати себе, в якій мірі пан Еріо щирий? Коли він є щирий, — що треба думати про його хист обсервації, коли він не є щирий, то що треба думати про нього самого? Зваживши все добре, я гадаю, що Еріо є щирий. Але ця щирість викликує велике занепокоєння. Чого можна сподіватись від політика, який оголошує таку книжку, як його „Схід", не помічаючи, що ця книжка свідчить про жахливий брак критичного почуття і звичайного здорового розуму. Автор свідчить проти самого себе".

До цього свідоцтва політичного вбожества пана Еріота треба пригадати, що він разом із своєю партією є співрішаючим чинником у французькім уряді і може рішаючим чинником в сучасній зовнішній політиці Франції. Не диво, що вона тепер так виглядає!

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Занепад совітських залізниць.

Не вважаючи на страшний терор, що панує на українських залізницях, перебувають вони у справді більшовицькім ганебнім стані. „Ізвєстія" у передовій з 9. ц. м. між іншим пишуть: „Тепер залізнича (в оригінале „колійова") господарка є одним з найбільш занедбаних відтинків транспорту. Навіть на такій найважнішій залізниці як донецька, згідно з признанням начальника її тов. Левченка, залізниця перебуває в незадовільнім стані. На найголовнішім відтинку залізниці між Основою та Лиманом відсутність шруб примушує навіть зменшити швидкість потягів. На донецькій залізниці в першім чвертьріччі змінили шини та направили шлях лише на просторі 2 кільометрів (річна програма 1.900 км.!) і на катеринській — 10 км. (при річній програмі за 2.100 км.!). Брак шруб та скріп такий дошкульний ,що донецька, південна та м.-курська залізниці не можуть використати вже одержаних шин. Відповідальність за це паде в першій мірі на промисл. Зле стоїть справа і з матеріялами. Наприклад катеринська залізниця приготувала лише 18 відсотків потрібного піскового тягару".

Занепад українських залізниць та й багатьох інших ділянок СССР тим більш характеристичний, що московський уряд подає величезні цифри досягнень тяжкої індустрії.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Цікава вистава народнього мистецтва.

Нова імпреза гімназії СС. Василіянок у Львові.

Недавно писали ми на шпальтах „Діла" про академію в честь Серця Христового, влаштовану заходом Фахової Школи СС. Василіянок. Мин. неділі інша школа цих Сестер, гімназія, запросила представників преси й гостей за відкриття нової цікавої імпрези: вистави народнього мистецтва.

Приявних вражав мило при вході у салю гімназії при вул. Длуґоша, незвичайно мальовничий її вигляд: одну стіну її прибрано 50 вишиваними сорочками з Борщівщини й Буковини, інші стіни світлинами народніх типів з різних околиць Галичини. Здовж стін стояли манекіни з народньою ношею, що просто хапала красою за очі, посередині салі на столі кількадесять вінків молодих з різних околиць чудових своєю формою і кольоритом. Незвичайно цікавий був стіл з пятьома весільними короваями (одинока в Галичині збірка) та столик з виробами народнього гончарства. Ціла вистава, що має більш як 250 експонатів, викликує дуже миле враження; на ній пізнати руку залюбленого в ці речі збирача, ігумені Северини Перілле, якої заходом і старанням повстала не тільки ця збірка, але й музей нар. мистецтва при згаданій гімназії, що його ця вистава є основою й частиною та найсвіжішим набутком.

Виставу відчинив промовою про українське мистецтво, його історичний розвій та теперішню актуальність його проблем д-р В. Щурат, після чого п. Ірина Гурґулівна пояснила коротко виставу. Гості приглядалися експонатам, що направду цікаві й дуже старанно та прозоро розложені. Цю виставу, що триватиме до кінця червня ц. р., варто кожному оглянути. (ак)

—o—

З фільмового світа.

ВІЙНА НА ЕКРАНІ.

Найбільшою світовою катастрофою, яку мало нагоду пережити сучасне людство, була остання світова війна, що по сьогоднішній день залишається в нашій памяті і не перестає бути цікавою й актуальною темою для спогадів та літературних творів. Головно в останніх часах т. зв. воєнна література розвинулася незвичайно помітно, бо майже в кожному місяці можна побачити за вітринами книгарень ще якусь повість з часів воєнної хуртовини. Досі ще величезним успіхом користуються „Війна" Л. Ренна, Ремарка „На Заході без змін", А. Цвайґа „Спір за сержанта Ґрішу" й весела повість Гашека „Швейк"...

Фільмові режисери взялися за воєнний сюжет ще перед літературою, бо зараз на початку фільмової продукції стали появлятися більші або менші песи, що зображали війну раз реально, то знову тенденційно, для дешевих ефектів. Всежтаки зреалізували кілька величавих творів, що показували нам страхіття і розмах війни у правдивому світлі, вераз з пацифістичною закраскою.

Одною з перших воєнних картин була французька песа „Осуджую" Абля Ґанса, замітна тим, що в прольоґу тієї фільми численні полки поляглих жовнірів творили величезні букви надпису: J'accuse!"

Менше поважно потрактував війну Рекс Інґрам, що у фільмі „Чотирьох їздців Апокаліпси" на підставі повісти Ібанеса дав кілька цікавих та ефектовних сцен воєнного фронту, але цілість сильно підмалював, просто сфальшував. Зрештою фільма замітна успіхом відомого колишнього фільмового аманта, Рудольфа Валентіна, що був справді тріюмфом того актора. Одною із найкращих фільм із низки воєнних картин була песа Кінґа Відора п. з. „Велика парада", що при доволі пустім й банальнім любовнім мотиві здобула собі незвичайний успіх та опонукала інші фільмові виробництва реалізувати фільми, звязані зі світовою війною. Тоді то повстала ціла низка таких пес, що мала навіть наголовки зближені до „Великої паради", як: „Найбільша парада світу", „Парада смерти, „Воєнна парада" та інші. На особливе виріжнення заслуговує картина Фокса п. з. „Світ у полумені", що як переробка двох лихеньких творів двох американських письменників була свого часу дуже популярна.

Воєнний фронт у просторах найшов також свій відгук у кількох летунських фільмах, а саме: „Крила" й „Зоряна ескадра", що були першими творами у цій ділянці. Пізніше накрутили „Крилату фльоту", перший звуковик з Рамоном Новарро, а в останніх часах бачили ми монументальну летунську фільму п. з. „Янголи пекла".

Одною з найбільших воєнних пес була фільма, закручена на основі відомої Ремаркової повісти п. з. „На заході без змін". Це одна з найбільш касових фільм, що в деяких краях викликала рішучий спротив, як напр. у Німеччині, бо вона зі своїми пацифістичними тенденціями задто поважно підривала авреол війни. В останніх часах Франція вислала на світові ринки свою найдорожчу фільму п. з. „Деревляні хрести" на основі повісти Р. Доржелеса.

Окрему серію творять ці фільми, що зі сатиричного та гумористичного боку зображують війну, всі її злі прикмети та слабі сторони. З тою метою накрутив К. Лямач „Швейка", а в Америці появилися веселі песи, як: „Парада рекрутів", „Парада жовнірчиків", „За фронтом" і пародія „Пятия їздець Апокаліпси".

У цілій масі інших американських фільм війну змальовували тільки фрагментами мало звязаними із дійсним життям підчас війни на фронті і в запіллі.

Е. Тк.

Троцький в Альжирі?

Швайцарська влада твердить, що Троцький не переступив кордону Швайцарії. У звязку з тим у Парижі кружляє чутка, що Троцький за згодою французької влади виїхав до Альжиру. Житиме там поки якась держава не дасть йому права азилю. Французька влада заборонила, мовляв. Троцькому займатися політикою.

—o—

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ЛЬВІВСЬКЕ „У.НАР.МИСТЕЦТВО" НА ВИСТАВІ ЛЕНУ І ЛЬНЯНИХ ВИРОБІВ У ВАРШАВІ.

В погоні за краєвими сирівцями господарські і урядові чинники реклямують тепер дуже сильно лен, який заступити має імпортозну бавовну. Від 19-го травня відбувається у Варшаві льняна вистава-торги. Участь у ній узяла теж кооператива „Українське Нар. Мистецтво". Найновіший варш. Торг.-Пром. Вістник подає світлину, на якій президент Польщі з цікавістю оглядає українські експонати.

З ЖИТТЯ НАШОЇ КООПЕРАЦІЇ.

Автор передовиці в „Госп.-Кооп. Ч." ч. 20 запевняє, що „Центросоюз" уже скоро устійнить і переведе в порозумінні з РСУК свій плян зорганізованого **скупу і збуту збіжа** через низову кооперацію і повітові осередки. — „Сільський Господар" закликає основувати при Кружках „С. Г." **збіжеві шпихлірі**, зясовуючи плян спільної допомоги зерном на прожиток і засіви через взаїмне його випозичування. — Рев. Союз придбав **фільмовий апарат** і три кооперативні фільми та віддає їх до потреб нашої кооперації. — В перших днях вересня відбудеться в Льондоні **міжн. кооп. конгрес**, де РСУК розпоряджає двома місцями.

Польська хроніка.

ПОМЕР ПРОФ. ЮРІЙ КУРНАТОВСЬКИЙ.

22. ц. м. помер проф. школи політичних наук у Варшаві Юрій Курнатовський. Покійний залишив поважну наукову спадщину — з царини суспільнознавства, опубліковану в мовах: польській, московській, німецькій і французькій. Поруч з питаннями політики і моралі, які є темою його студій, проф. К. був одним із найповажніших дослідників і популяризаторів **економічних доктрин**, зокрема кооперативизму, солідаризму і т. зв. нової економії. Економічним доктринам присвячена остання його книжка, видана при кінці мин. року п. н. „Сучасні суспільні ідеї". Рецензію на цю книжку помістили ми у свій час у „Ділі", після того, коли її надіслав нам один із варшавських знайомих з листом, у якому було сказано, що проф. Курнатовський **великий приятель українців** і що він бажає собі, щоби про його книжку довідалося теж наше громадянство з української преси. В реєстрі поміщеному у згаданій останній його книжці, вирахували ми 33 окремих публікацій покійного (отже разом 34) і 1 переклад. Замітне є його крайнє негативне відношення до більшовизму. Вистарчать такі дві цитати з його окремого уступу, присвяченого більшовизмові в „Суч. ідеях суспільних". „Більшовизм, який теоретично ставить своєю метою аркадійські відносини чистого комунізму, практично спихає людськість назад до часів Атиллі, Джінгісханів і Тамерланів, до кочівничого періоду і грабіжницьких нападів". І дальше: „Більшовизм, не зважаючи на міжнародню вивіску, є тісно національно-московським явищем, заміною царського деспотизму на комуністичний деспотизм „білого" царату на царат „червоний".

ТОРГОВЕЛЬНІ ПЕРЕГОВОРИ ПОЛЬЩІ З ЕВРОП. ДЕРЖАВАМИ.

Від деякого часу перебуває у Варшаві двох **франц. делегатів**, які ведуть вступні розмови перед конференцією, що остаточно устійнить торговельні взаємини обох держав, звязаних політичним союзом. Як відомо — досі ці взаємини укладаються зовсім не в рямцях справжньої приязни. Такомо з **Радянщиною** переговорюють тепер поляки, хоч ці переговори ведуться доривочно, не охоплюючи всіх справ. Новий радянський посол у Варшаві Тамарін повторив пресовим репортерам стару пісоньку про поглиблення господарських взаємин. З **Німеччиною** також починає Польща щораз краще жити. Результат берлінських розмов представників поль. і нім. хліборобства вважає польська преса добрим початком віднови торговельних оборотів з Німеччиною. Знову на половину червня передбачують речинець нових **польсько-англійських** господарських переговорів.

НАДЗВИЧАЙНА МАЄТКОВА ДАНИНА.

Міністерство скарбу видало обіжник дотичнио цієї данини, платної до 30. червня ц. р. (включно). Накази заплати треба доручувати безумовно перед 15. червня. Хто не заплатить данини в речинці, тому скарб. уряди негайно мають перевести екзекуцію. Підприємства і професії з оборотом від 20—50 тис. зол. платять 0.8 проміль, а підприємства і професії з оборотом понад 50 тисяч платять 1.2 проміль.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ КОДЕКС У НОВІЙ РЕДАКЦІЇ

Як відомо — від 1. липня ц. р. обовязуватиме в цілій Польщі новий торговельний закон. У новій редакції виглядатиме він тепер дещо інакше. Змінена буде нумерація і впроваджені будуть попередно вже скодифіковані приписи дотично акц. спілок, спілок з обм. порукою і складових домів. Властивою новиною будуть приписи про **продаж на сплати**, довкола якої йде в Польщі від довшого часу широка дискусія.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАННІХ ДНІВ.

В Катовицях відчинено **V-ті Кат. Торги**, які триватимуть до 3-го червня. Газетні звідомлення говорять, що цей незначний ще недавно льокальний ярмарок розвинувся вже до імпрези міжнародного значіння. — Центр. Каса Рільничих Спілок, яку заснував відомий польський Райфайзен — **д-р Ф. Стефчик** і яка є централею кредиту для 3.000 хліборобських кооператив (між іншим і для наших т. зв. кас Стефчика) святкувала **24.** ц. м. свої 25-ті роковини. — **Держ. Кооп. Рада** відбула перше своє засідання після новелізації кооп. закону. Вона ухвалила м. ін. зліквідувати всі нечинні кооперативи, зменшити кошти ревізії в несоюзних кооперативах на 45 зол. уже з коштами переїзду, а також спец. інструкцію для Рев. Союзів дотично основування кооператив. Ухвалено теж видавати кварт. бюлетин і видрукувати інформатор про всі істнуючі кооперативи.

Світова хроніка.

ЗАСІВНА ПЛОЩА ПООДИНОКИХ ДЕРЖАВ У ВІДСОТКАХ.

„Паневропейшес Віртшафтсгефт" опублікував відсотковий виказ засівної площі в поодиноких краях Европи. На першому місці стоїть Румунія (83.3 відс.), відтак ідуть по черзі: Югославія, (78.8), Мадярщина (74.2), Болгарія (72), Польща (62.8), ЧСР (59.5), Німеччина (58), Австрія, Бельгія і Люксембург (по 57.5) Еспанія (56), Італія (52.7), Греція (52.1), Данія (51.2), Литва (51.1), Франція (50.1), Естонія (49.2), Голяндія (47), Лотва (44.2), Швеція (41.7), Фінляндія (33.6), Швайцарія (23.5), врешті Норвегія (22.9). На жаль у цьому виказі не находимо України, як теж взагалі Рад. Союзу.

СОЦІЯЛЬНА ЗАБЕЗПЕКА РОБІТНИКІВ В АМЕРИЦІ. — СЕНЗАЦІЇ ДОСЛІДІВ НАРОДНЬОГО ТРИБУНА КЛЯРЕНСА ДАРРОВ.

Уступаючи голосам мас Рузвельт покликав комісію за чолі з юристом Даррові для дослідів над тим, які користи тягнуть господарські потентати зі скасування протитрустових законів. Результат цієї комісії — це великий акт обвинувачення теперішньої системи, браків законодавства, тощо, — акт, що складається з 80 тисяч слів. Тези комісії присвоїла собі в мить опозиція і тепер ускладнюють вони дуже значно внутрішню ситуацію Зл. Держав. Ускладнюють тим більше, що Рузвельт ще перед новими виборами хоче апробати сенату для деяких своїх нових законів. Між іншим плянує він небувалу новину, бо введення соц. забезпеки, що ще недавно вважали в Америці „премією за лінивство". Плянована ним забезпека робітників дотичить безробіття, недуг і старости, себто того, чим европейське робітництво вже від літ користується. При цій нагоді згадаємо, що справа перерости соц. забезпеки в Польщі дальше актуальна і є вже слухи про нову реформу діяльности „Соц. Забезпечні" (Обезпечальні) й оплат, які вона побирає.

АКТУАЛІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ.

ЧСР починає лякатись господарської ізоляції. Римський пакт трьох (Італії, Угорщини й Австрії) ставить нові труднощі у взаєминах зі сусідами, а також госп. порозуміння Малої Антанти практично не має більшої вартости. — Всесвітню виставу „Століття поступу" у Шікаґо, ще більше поширену, відчиняють знову з речинцем до 1. листопада. — Швеція хоче поділитись світовим сірниковим монополем з Японією, застерігаючи для себе головно всі европейські ринки збуту. При тому згадаємо, що шведський уряд працює тепер над реорганізацією підприємств Кройґера. — Після радикальної санації французького буджету наслідком численних щадничих декретів фінанси Франції значно (бодай покищо) покращали. Гріш знову подешевів і став плинким та доступним, курси французьких рент поправились. — Заповідь біметалізму у Зл. Д. П. Ам., що його хоче ввести Рузвельт для примирення опозиції, викликала дуже корисний відгомін у Китаю, який піднесенням ціни срібла безпосередньо зацікавлений. — Внутрішня радянська позичка, про яку ми вже писали, повністю покрита. Більшовицька преса потує з задоволенням велику в ній участь селян.

В. Н—вич.

Міліонові надужиття.

Арештували понад 100 чекістів.

Німецька агенція „Ост. Експрес" повідомляє: У Києві викрили велику аферу, в яку вмішані численні директори багатьох державних підприємств, вищі державні урядовці і головачі київського ГПУ. Комуністи вдержували в Києві від довшого часу т. зв. „закриті споживчі кооперативи", в яких проводирі-комуністи купували по смішно низьких цінах всі споживчі товарі. Потрібні товарі до кооперативи доставляли таким чином, що не віддавали державі. Чекісти і проводирі комуністи купували в кооперативі навіть ювилірські вироби зі золота, срібла та дорогоцінности. Виявилося, що спекуляція процвітала в Києві дуже широко. У Києві та по інших містах продано по дуже високих цінах кільканадесять ваґонів цукру і муки. Спекуляція тільки хлібом і мукою принесла зиску 13 міліонів рублів у золоті. Слідство виявило, що найбільше спекуляцією займалися чекісти. Вони терором відбирали від населення дорогоцінности і їх присвоювали собі. Державні урядовці крали гроші і споживчі товарі, призначені на відживлювання дітей. Сталін вислав до Києва спеціяльну комісію під проводом Мануїльського. Комісія наказала перевести численні арештування. Арештовано понад сотню чекістів, двох прокураторів, предсідника міської ради в Києві Бистрюкова, секретаря комуністичної партії Черняхівського, його заступника Аронського, начальника постачання Шереметєва та багато інших начальників і директорів господарських установ. У Києві підготовляють великий процес проти хабарників, яким грозить кара смерти. Наказано нову чистку між членами комуністичної партії. Між комуністами велика констернація тому, що на лаві засяде Бистрюков, який підчас процесу проти 45 визначних українських учених і діячів Союзу Визволення України, засідав у революційному трибуналі в Харкові. ГПУ брало участь у тих крадіжах через свій спортовий клюб „Динамо". Міський комітет комуністичної партії в Києві розвязано.

— **Перший річний попис Музичних Інститутів** (Львів, Борислав, Перемишль, Стрий) відбудеться у великій салі Музичного Т-ва ім. Лисенка (при вул. Шашкевича 5) 30. травня в год. 7.30 вечором. У програму входять дуже цікаві інструментальні і вокальні продукції, зокрема квартет і орхестра.

— **Спільна нарада власників українських прив. шкіл у справі розбудови сітки українського шкільництва.** Йдучи по лінії побажань, висказаних неоднократно і в пресі і при інших нагодах про необхідність порозуміння усіх власників українських приватних шкіл у справі доцільної розбудови українського приватного шкільництва й усталення відповідної сітки шкіл, Головна Управа „Рідної Школи“ улаштовує вдруге спільну нараду усіх власників шкіл, що відбудеться у вівторок 5. червня в год. 3. пополудні у школі ім. Шевченка у Львові, вул. Мохнацького 12. На цю нараду запрошує отсим представників усіх концесіонарів українських прив. шкіл. **Гол. Управа „Р. Ш.“**

— **Вступні іспити до І. й ІІ. кл. нового типу в прив. коед. гімназії „Рідної Школи“ ім. кн. Володимира Вел. в Рогатині** відбудуться дня 16. червня ц. р. Вступні іспити до V—VIII. кл. давного типу відбудуться в днях 12. й 13. червня ц. р. Подання в справі допущення до вступних іспитів вносити з приписаними документами найдальше до 10. червня ц. р. на руки дирекції гімназії.

— **Загальні збори Т-ва Охорони Дітей** та опіки над молоддю у Львові відбудуться в четвер, 31. ц. м. в салі Української Бесіди (вул. Рутовського 22). Початок в год. 10.

— **Українські пластуни в Празі** взяли участь у святі Юрія, яке влаштував 29. IV. кіш праських пластунів-чехів. Українці виступили з нар. піснями й танками, були дуже прихильно прийняті пластунами, як і численною публикою. Дня 6. V. українці пластуни відсвяткували свято Юрія у Ржевницях, куди виїхали на цілоденну прогульку. При традиційній ватрі виконано ріжноманітну програму: танці, співи, гімнастика, надавання пластових імен, вертеп і т. п.

— **Посвячення костела в Збоїсках** під Львовом відбулося мин. неділі при участи делегатів зі Львова. Посвячення доконав кс. д-р Шидельський.

— **Вибори бурмістрів.** Польське м-ство внутрішніх справ повідомляє, що в містах, у яких вибрали нові міські ради, а в яких урядують комісарські бурмістри, відбудуться вибори бурмістрів. Міської ради не вільно обмежувати в її правах у справі вибору бурмістрів і лавників. Кандидати на уряд бурмістрів у містах, які нараховують до 5.000 мешканців, мусять знати польську мову в слові і письмі. Від бурмістрів у тих містах не вимагають цензусу освіти, ні попередньої практики, тому потвердження виборів на ті становища не може залежати від успішного зложення практичного іспиту даною особою. Службове приречення складають лише бурмістри та їх заступники, лавників не вільно заприсягати.

— **Арештування в Самборі.** Зелені Свята виявили, що культ полеглих поглиблюється щораз то глибше. Традиційне Свято полеглих у Самборі з процесійним походом на цвинтар відбулося в неділю. Українське громадянство взяло численну участь. Духовенство відправило панахиду на могилах полеглих. В декількох місцях розкинено летючки. Поліція перевела численні арештування.

— **За приналежність до ОУН.** У Бережанах відбулася розправа проти Джулинського і Бигайли, обох з Підгаєць. Акт обвинувачення закидав обом приналежність до ОУН. Трибунал засудив Джулинського на 2 роки, а Бигайлу на 2 і пів року вязниці.

— **Вияснення.** В „Ділі“ з 17. ц. м. ч. 127 в дописі „Вистава виробів українського промислу в Станиславові“ сказано між іншим: „Ціла заслуга за влаштування вистави належиться інж. В. Дутці, який був її ініціятором і душею“. Цей вислів минається з дійсністю, бо ані ініціятором ані душею вистави я не був, а був лише головою комітету влаштування виставки, а всю працю та ініціятиву дали інж. Марко Бачинський, інж. Тарас Грушкевич, інж. Богдан Пристай і інж. Роман Скочдополь. Я їм тільки в цьому ділі помагав і фірмував комітет. — **Інж. Володимир Дутка.**

— **Львівська хроніка.** З дрогерії Б. Бляйберга при вул. Городецькій вкрали злодії готівку 500 зол., векслі та пачку долярівок. — Зі складу Герша Фрідмана при вул. Чарнецького вкрадено текстильні товари вартости 10.000 зол.

Висліди виборів до м. ради у Львові.

УРЯДОВІ ПІДСУМКИ.

І. Округа — Середмістя: Важних карток 4.352; Листа ч. 1 (ББ) — 1.340, **українська листа ч. 2 — 249**, соціялісти 249, жиди — 2 514.

ІІ. Округа — Галицьке: важних карток 4.294; Листа ч. 1 — 2.131, ендеки 1.176 соціялісти 539, **українська листа 448.**

ІІІ. Округа — Городецьке: Важних карток 4.091; листа ч. 1 — 3.647, **українська листа ч. 3 — 444 голосів.**

IV. Округа — Городецьке-Янівське листи не вношено.

V. Округа — Жовківське: Важних карток 3.243; листа льокаторів 106, Гітахдут 107, жиди 2.890 і **українська листа ч. 6 — 140 гол.**

VI. Округа — Жовківське: Важних карток 3.756; **українська листа ч. 1 — 223**; жиди 3.319, соціялісти 214.

VII. Округа — Жовківське - Замарстинів: важних карток 5.374; листа ч. 1 — 1.848, жиди 2.954, **українська листа ч. 8 — 572.**

VIII. Округа — Жовківське-Знесіння: Важних карток 3.841; листа ч. 1 — 2.406, **українська листа ч. 2 — 364**, соціялісти 702 і ендеки 369.

IX. Округа — Личаків: Важних карток 5.045; листа ч. 1 — 2.606, ендеки 1.291, соціялісти 415 і **українська листа ч. 4 — 733.**

X. Округа — Личаків-Галицьке: Важних карток 4.440; листа ч. 1 — 2.450, ендеки 1050, **українська листа ч. 3 — 482**, соціялісти 458.

XI. Округа — Зелена: Українська та інші листи уневажнені. Голосування не відбулося, бо тільки була одна важна листа ББ.

XII Округа — Галицьке: Важних карток 5.735; листа ч. 1 — 3.243, ендеки 1.316, **українська листа ч. 3 — 324**, соціялісти 849.

XIII. Округа — Галицьке: Важних карток 4.001; листа ч. 1 — 2.359, **українська листа ч. 2 255**, соціялісти 848, ендеки 539.

XIV. Округа — Городецьке: важних карток 4.030; листа 1 — 2.452, ендеки 786. **українська листа ч. 3 — 465**, соціялісти 327.

XV. Округа — Городецьке: важних карток 4.303; листа ч. 1 — 2604, ендеки 865, соціялісти 369, **українська листа ч. 4 — 687.**

XVI. Округа — Городецьке-Сигнівка: важних карток 6.524; листа ч. 1 — 4.802, **українська листа ч. 2 — 531**, ендеки 1070, соціялісти 121.

XVII. Округа — Городецьке: важних карток 4.366; листа ч. 1 — 2813, соціялісти 964; **українська листа ч. 3 — 589.**

XVIII. Округа — Городецьке-Богданівка: важних карток 4.805; листа ч. 1 — 2194, **українська листа ч. 4 — 1275. В цій окрузі вибрано до міської ради у Львові єдиного українського радного Івана Стевчака**, соціялісти 1117 і ендеки 438.

XIX. Округа — Клепарів-Левандівка-Голоско: Українська листа уневажнена; важних карток 4.805.

XX. Округа — Замарстинів-Клепарів: важних карток 2.669; листа ч. 1 — 991, соціялісти 782, **українська листа ч. 3 — 321** і ендеки 575.

Таким чином Головна виборча Комісія устійнила вислід виборів. ББ — 45 мандатів, ендеки 5, соціялісти 5, жиди 16 і українці 1 мандат.

— **Краєва хроніка.** В Старяві пов. Мостиска лісничий Роман Ядруга застрілив селянина Івана Шелюнку, що ніс у лісі застрілену серну. — В Давидові пов. Львів 20-літній Ян Сметанський в суперечці з батьком застрілив його з револьвера і втік до ліса. — На дорозі з Дрогобича до Трускавця перевернувся самохід, наслідком чого тяжко потовклися лікар д-р Мат. Шварц, купець Герш Блям і шофер Мих. Хомяк.

— **Великі пожежі.** В селі Якимівцях пов. Кремянець вибухла пожежа, наслідком чого згоріло 28 господарств. На другий день в селі Темногайцях згоріло теж 28 господарств. В акції ратунковій брало участь 13 пожежних сторожей.

— **З Польщі.** На мячевому мечу двох молодих дружин умер 18-літній член одної з них Меч. Салата, уч. вчительської семинарії, наслідком параліжу серця. — Перед варшавським судом розпічнеться на днях розправа пор. Ґадомського, б. платника 36. п. п. за спроневірення 100.000 зол. — В Соснівці розпочався великий процес 45 комуністів з ріжних сторін Польщі.

— **Директор тартаку побив директора школи.** Директор тартаку кн. Радивила в Цумані, пов. Луцьк, Влад. Янко ворогував з місцевим управителем школи Влад. Зубком і старався висадити його з посади. Коли в грудні м. р. Зубек не дав сивові Янка з якоїсь причини шкільного свідоцтва. Янко впав до школи і після гострої виміни слів побив Зубка. Зате відповідав недавно перед луцьким окружним судом, який засудив дир. Янка на 6 місяців за побиття і 9 місяців арешту за образу, припинюючи виконання кари на 3 роки.

—о—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Д-Р РОМАН ЯРОСЕВИЧ, лікар у Станиславові, помер трагічною смертю в 73-ому році життя. Покійний знаний був у передвоєнних часах як визначний громадський діяч і в 1897 р. був вибраний послом до австрійського парляменту, де репрезентував скрайню українську опозицію проти тодішнього урядового курсу. Коли зійшов з парляментарної арени, брав дальше живу участь в українському житті, інтересуючись завіть в старшому віці всіми національними справами. Покійний був спершу гімназійним учителем в Коломиї, опісля став лікарем і служив 35 літ як стоматольог при дирекції залізниць у Станиславові. На жаль, був тільки контрактовим службовцем, не могучи діждатися стабілізації, і коли в останньому часі його зредуковано, влишився без матеріяльних засобів до життя. Гірка свідомість кривди, яку нанесено йому на старість вложила нещасному самогубну зброю в руки. Тяжко ранений помер у шпиталі. Похорони відбудуться в середу, 30. ц. р. у Станиславові. В. Й. П!

З концертової салі.

Вечір творів Остапа Нижанковського.

В 15-ліття трагічної смерти Остапа Нижанковського відбувся вечір його творів. Свято пройшло в скромних рямцях, бо в малій салі Т-ва Лисенка, одначе завдяки виконавцям залишило по собі гарне враження. Не можу собі тільки пояснити відсутности реферату, який повинен був насвітлити Остапа Нижанковського як композитора, диригента і як визначну одиницю на полі суспільної праці.

Виконавцями концерту були: п-і М. Сабат-Свірська та хор „Сурма“. Свірську знаємо добре з її виступів, тож не буду повторювати тут знову прикмети її голосу. Виступ її вперше обіймав більшу скількість пісень та дав змогу співачці виказати, що вміє вона віддати ріжнородні настрої пісень, яких вимагає інтерпретація піснярського тексту. Характерові та красі голосу найменше відповідала пісня „Зима“, утримана в драматичному настрою та переважно в низьких позиціях.

Хор „Сурма“ виконав „З окрушків“ та „Гуляли“, твори, які все будуть займати поважне місце в нашій хоровій літературі. Хор „Сурма“ завдяки інтенсивній та послідовній праці диригента п. І. Охримовича і здисциплінованих членів став уже нашим репрезентативним хором. Вичисляти його прикмети уважаю зайвим. Виконавчу техніку з усіми нюансами має так опановану, що кожний його новий виступ є тільки потвердженням його уміння і доброї слави.

Дуже дискретно акомпаніював д-р Н. Нижанковський і коли фортепянова партія цього вимагала, вкладав у свій супровід багато експресії та життя.

І. Приймова.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „НІЧНИЙ ЛЕТ"

Фільма на підставі одного з найвизначніших творів французької літератури останніх літ, під тим самим заголовком, автора Сент.-Екзюпері. Це одна картина геройства сучасної людини, що новими технічними здобутками хоче заволодіти часом і простором. З винаходом літака виринуло питання, щоби встановити правильну постійну почту між ріжними частинами світу та далекими краями. У цій фільмі бачимо момент орґанізації постійних нічних летів, з якими зв'язані численні небезпеки. Орґанізатор цих летів — людина залізної волі, йде невблаганно до покладеної мети, знаючи, скільки жертв принесе переведення такого пляну.

Фільма наскрізь мистецька, глибоко продумана, без дешевих ефектів і сенсацій.

З нових видань.

Д. Дорошенко. ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО, ЙОГО ЖИТТЯ І ГРОМАДСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ. Вид. Фонду ім. Е. Чикаленка при Українському Академічному Комітеті. Прага, 1934. 100. стор. Ц. 15 кч.

20. червня ц. р. минає пять років з дня смерти Евгена Харлямповича Чикаленка, одного з найвизначніших українських діячів і меценатів. Отож не можна не витати Українського Академічного Комітету в Празі за його рішення видати біоґрафію Е. Чикаленка, яка моглаб заознайомити широке українське громадянство з життям і діяльністю вірного сина України — Е. Х. Чикаленка.

Автор з надзвичайною старанністю та глибоким піетизмом до памяти Е. Чикаленка виконав своє завдання. Перед читачем у всій повноті й яскравості вирисовується життя Е. Чикаленка, яке можна сказати, цілковито зливалося з його громадською діяльністю для добра українського народу. До того автор зумів докладно й живо розповісти про життя й діяльність Е. Чикаленка на тлі тогочасного життя українського громадянства, а тому стає зрозумілою й та роля, яку відограв Е. Чикаленко у відродженні української нації.

При складанні біоґрафії автор використав ріжний друкований матеріял і в першу чергу, розуміється, мемуари самого Е. Чикаленка і його „Щоденник" за рр. 1919—20, який досі залишається в рукописі, а також особисті спогади про небіжчика.

Біоґрафію прикрашують 15 ілюстрацій та окладинка праці М. Бутовича. Слід побажати якнайбільшого поширення цієї біоґрафії, що гідно вшановує память незабутнього Е. Х. Чикаленка.

Ст. Сірополко.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 30. V. год. 7·30 веч. „Довічність". Виступ Л. Сольського. Абон. 21.
Четвер, 31. V. год. 7·30 веч. „Фрайлайн Доктор". Ціни найнижчі.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 30. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях".
Четвер, 31. V. год. 7·30 веч. „Дівчата в одностроях" Абон. 20.

Жидівський Варшавський Артистично-Літературний Театр у салі „Колісею":
Середа, 30. травня, год. 8·45 веч.
Четвер, 31. травня, год. 8·45 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Під жаром Туркестану", „Фордансерка".
АТЛЯНТИК: „Заглада" (Гарі Піль).
ВАНДА: „Дивний дім" (Борис Карлов).
КАСІНО: „Нічний лет".
КОЛІСЕЙ: "Я не янгол", ревія „Дай устонька тай до побачення".
КОПЕРНИК: „Чібі" (віденська комедія), „Баль білих діжечок" (із Містенгет), Барту в Польщі.
МАРУСЕНЬКА: „Двійник" і ревія: „Броновський з нами".
МІРАЖ: „Я в день ти в ночі".
МУЗА: „Л. 14. затонула".
ПАЛЯС: „Цісарські льви" („Унзер кайзер").
ПАН: „Ніч кохання" (Джове Мохіка).
ПАСАЖ: „Білий мустанг".
СВІТ: „Її королівська величність", „Біла одаліска".
СОНЦЕ: „Том і Мікс" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Чарівна річ", ревія „Ідемо на місяць".
ХИМЕРА: „Новий пол".
УТІХА: „Кровавий шлях", „На окраїнах Сагари".

Закордонне радіо.

Середа, 30. травня 1934.

Відень (506,8) 17.05 Сучасна музика, **Братислава** (298,8) 13.55—16.00 Концерт, 16.50 Муз. програма для дітей, **Прага** (470,2) 20.05 Вокальні дуети, **Париж** (1649) 20.45 Симф. концерт, **Люксембург** (1304) 21.45 „Кавалєрія Рустікана" оп. Масканіа, **Рига** (514,6) 19.05 Гофманові казки, **Берлін** (356,7) 16.00 Легкий концерт військ. орхестри, **Лайпціґ** (382,2) 20.15 „Дас Кетхен фон Гайльброн" оп. Пфіцнера, **Мінхен** (405,4) 12.00 Вок.-інстр. концерт, **Будапешт** (368,6) 13.30 Сальонова музика, **Рим** (420,8) 20.45 „Турандот" оп. Пучінія.

Четвер, 31. травня 1934.

Відень (506,8) 11·00 Релігійні пісні, 12·00 Концерт, 18·00 Камеральна музика, **Брно** (325,4) 15·00 „Севільський цирульник" оп. Росінія, **Прага** (470·2) 22·45 „Віоли" ром. оп. Сметани, **Париж** (1649) 10·00 Камеральна музика, **Берлін** (356,7) 14·16 Легка музика, **Кельн** (455,9) 17·30 Солісти, **Лайпціґ** (382,2) 21·30 „Арабела" оп. Р. Штравса, **Будапешт** (549,5) 12·30 Концерт оп. орхестри, 16·00, 22·45 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 13·10 Легка музика, 20·45 „Дон Карльос" оп. Вердія, **Рим** (420.8) 17·30, 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Середа, 30. травня 1934.

7.00—8.00 Раннішня авдиція, 12.05, 12.33 Популярна музика з гр. плит, 15.05 Збіжева біржа, театр. репертуар, 15.10 Господарські вістки, 15.20 Віденські переробки з Гунода, Делібеса, Чайковського (гр. плити), 15.50 Для дітей: „Прогулька на Білини", пісоньки, „Тайни польської мови", 16.20 Листи та програми, 16.35 Легка музика, пісоньки, 17.30 Відч. „Пошукання шляхів розвитку", 17.50 Відчит із нагоди 500-их роковин смерти Володислава Ягайла, 18.10 Музика, що її слухав король Володислав Ягайло в рр. 1424—1430 (вок. інстр. твори), 18.40 Копаний мяч у львівській окрузі, 18.53 Літ. Фейлєтон „Юрій Шароцький", 19.35, 19.38 Спортові вістки, 19.50 Вибрані думки, 19.52 Концерт із циклю „Історія форт. сонати", 20.25 Гр. плити, 20.40 Трансм. з Риму „Турандот" оп. Пучінія; в перервах: Фейлєтон, комунікати, 23.45 Гр. плити.

Четвер, 31. травня 1934.

8·00—9·00 Раннішня авдиція, 12·15 Музпоранок, 14·00 Сільський фейл. „На приспі", 14·30 Пісні, пісоньки (хор). 15·00 Рільн. балачка „Організація господарств", 15·20 Концерт сальон. орхестри, 16·00 Для дітей „Широкий світ", 16·30 Фрагмент мечу коп. мяча „Відень—Львів", 16·45 Літ. фейлєтон „Кий в муравлищі", 17·00 „На Гелі", 17·15 Нар. музика (орх.), 18·00 „Нумер іде" (авд.), 18·40 Меч. коп. мяча: „Ліга-Лайпціґ", 18·50, 19·30, 20·45 Гр. плити, 19·00 Турист. фейлєтон „Підкамінь", 19·10 Всячина, 19·50 Вибрані думки, 19·52 Легка музика, пісоньки, 21·00 Фейл. „Геть, геть смуток всякий.", 21·15 Концерт симф. орхестри. 22·00 Техн. почт. скринька, 22·25, 23·05 Танкова музика.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

Ціни	парітас Підволочиська від	до	парітас Львів від	до
Пшениця двірсь.	17·25	17·50	18·75	19·00
Пшениця збірна	16·00	16·25	17·50	17·75
Жито одноціле	13·00	13·25	15·00	15·25
Жито збірне	12·25	12·50	14·00	14·25
Ячмінь на млино	11·00	11·25	12·25	12·50
Ячмінь пастівний	10·50	10·75		
Овес двір. незам.	13·00	13·25	15·00	15·25
Овес двірський	11·75	12·25	13·75	14·25
Овес збірний	11·45	11.50	13·25	13·50
Мука пшенична люксус. до 40%	29·00	30·00	35·50	36·00
Мука пшен. 50%	28·50	29·50	33·00	33·50
Мука пшен. 55%	28·25	28·75	32·50	33·00
Мука пшен. 60%			31·50	32·00
Мука пшен. 65%	28·50	29·00	30·50	31·00
Мука пш. разова до 96%	25·00	26·50	28·00	28·50
М. пш. по пер. 40% д. 10%	24·00	25·00	28·00	29·00
М. пш. по пер 40% д. 20%	22·00	22·50	26·50	27·00
М. пш по пер. 50% д. 10%			25·00	25·50
М. пш. по пер. 55% д. 5%	19·00	19·50	22·50	23·50
М. п. по пер. 60% д. 5%	13·50	14·00	20·50	21·00
Мука житня II. к. ситк. до 70%			14·00	14·50
Мука житня разова до 95%	7·00	7·25	17·50	18·00
Висівки пшен.			8·00	9·00
Висівки ячмінні			8·50	9·00
Висівки житні	7·00	7·10		

Інші курси незмінені.

ГРОШІ.

Долар у Львові в приватних оборотах 5·26—5·27 зол.

Німецькі марки 2·03—2·06. фр. франки 34·80—35·00, шв. франки 171·60 172·00, фунти стерлінґи 26·85—26·95, австр. шилінґи 98·00—100, чеські корони 21·90—22·00, рум. леї 35·50—40·00, бельгійські франки 123·90, голяндські гульдени 359·27, ліри 45·07.

Золото: Долари 8·91—8·93. Франки фр. 34·70—35·20 Дукати 82·80—83·30, Корони 36·90—37·40. Рублі 45·50—46·50.

Сріблo: Корони 0·28, Фльорени 0·70, Рублі 1·20

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Маслосоюз устійнив дефінітивно ціни на масло на час від 21. травня до 26-го травня ц. р. і платив кооперативам за 1 кг. десерового масла пріма, льоко магазини „М. С." у Львові, а саме:

21. травня ц. р.
22. „ „ „ } по 2·30 зол.
23. „ „ „
24. „ „ „
25. „ „ „ } по 2·20 зол.
26. „ „ „

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 29. травня ц. р. в наслідок знижкової тенденції не ставить твердих цін на масло. Кооперативам платив за:

1 л. молока	—14 зол.
1 л. сметани	—55 „
1 к. яєць	2·25 „

Тенденція на масло, молоко і сметану знижкова, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що 29. V. ц. р. платив своїм доставцям **за 1 кг. живої ваги птиці**, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Курята за 1 кг.		1·40 зол.
Кури „	I кляса	0·85 „
„ „	II „	0·50 „

Тенденція знижкова. На когути, індики, індички, качки і гуси попиту нема.

ОПОВІСТКИ

Батьківський Кружок при школах С. С. Василіянок у Станиславові отвирає на місяць липень **Вакаційну Оселю** для жін. шк. молоді у віллі станиславівської капітули в **Микуличині**. Оплата 40 зол. Зголошення враз з подовиною належитости приймає до 10. червня **Управа** (вул. Петра Скарги 17). 1643

Щиросердечне Спасибіг складаємо Вп. Панству: Тертеках, Онуферкам, Тригубчакам, П-нам Левицьким, інж. Черкасови за дбайливу опіку і поміч підчас нашого 6-тижневого побуту в скалатській слідчій вязниці. Наталя, Оля і Павло Плакиди. Скалат стар. 25. V. 1934.

Вступні іспити в коед. гімн. „Рідної Школи" у Чорткові відбудуться: до I. кл. нового типу 15. і 16. червня; до II. кл. нового типу і до клас V—VII давнього класичного типу 16., 18. і 19. червня.
1641 1—2 **Управа.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.